

ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR FÖR FÖRSÄLJNING AV EL SOM ANVÄNDS I NÄRINGSVERKSAMHET ELLER ANNAN LIKARTAD VERKSAMHET

ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR utarbetade av Svensk Energi.

1. Inledande bestämmelser

1.1 Dessa allmänna avtalsvillkor avser försäljning av el som används i näringsverksamhet eller annan likartad verksamhet. För försäljning av el till konsument tillämpas andra villkor.

Avsikten med allmänna avtalsvillkor är att de ska tillämpas i sin helhet. Det är dock tillåtet att göra förändringar eller tillägg. Man måste då vara uppmärksam på att följdändringar kan krävas. En viss försiktighet måste iaktas eftersom ändringar kan medföra att balansen i avtalet mellan parterna kan rubbas på ett sätt som gör att hela avtalet eller delar av det kan betraktas som oskäligt. Det ska särskilt noteras att alla eventuella avvikelser bör avtalas skriftligen.

Ändringar i villkorens ansvarsregler bör inte göras utan starka skäl. De ekonomiska konsekvenserna av sådana förändringar måste också noggrant övervägas.

Dessa villkor tillämpas för näringsverksamhet och likartad verksamhet. Med likartad verksamhet avses t.ex. ideella föreningar, dödsbon och stiftelser som inte bedriver näringsverksamhet men som är juridiska personer och därför ändå ska omfattas av dessa villkor.

1.2 Dessa allmänna avtalsvillkor gäller tills vidare.

Den som utarbetat dessa allmänna avtalsvillkor får ändra villkoren. Elhandelsföretaget har rätt att införa sådana ändringar. När elhandelsföretaget inför sådana ändringar får de nya villkoren börja tillämpas tidigast två månader efter att elhandelsföretaget underrättat kunden om ändringarna.

Om parterna inte ingått någon särskild överenskommelse om annat gäller avtalet tills vidare.

Enligt bestämmelsen får den som har utarbetat dessa allmänna avtalsvillkor, dvs. Svensk Energi, ändra villkoren. Eftersom dessa villkor gäller tills vidare och då även avtalsrelationen kan vara långvarig har elhandelsföretaget, om inte annat avtalats, rätt att införa ändringarna.

Kravet att elhandelsföretaget ska underrätta kunden om ändringarna innebär att ett meddelande om ändringarna sänds eller överlämnas till kunden. Bestämmelsen är teknikneutral och kan uppfyllas exempelvis genom en postförsändelse, e-post eller genom medskick med fakturan. Det är möjligt att antingen skicka villkoren i sin helhet eller en beskrivning av samtliga ändringar och ändringarnas innehåll.

1.3 I dessa allmänna avtalsvillkor avses med - **anvisat elhandelsföretag:** det elhandelsföretag som säljer el till den kund som inte själv väljer elhandelsföretag. Det anvisade elhandelsföretaget utses av elnätsföretaget.

- **balansansvarig:** den som i avtal med den systemansvariga myndigheten åtagit sig det ekonomiska ansvaret för att elsystemet tillförs lika mycket el som tas ut i kundens uttagpunkt.

- *elhandelsföretag (elleverantör enligt ellagen (1997:857))*: det företag som en kund köper sin el av.

- *elnätsföretag (nätkoncessionshavare enligt ellagen)*: det företag som med stöd av nätkoncession ansluter och överför el åt kunden.

- *nätkoncession*: tillstånd att dra fram, använda och underhålla elledningar i det område där kundens anläggning finns.

- *schablonberäkning*: den beräkning av mängden överförd el och dess fördelning över tiden som ett elnätsföretag inom ett av myndighet fastställt geografiskt område utför avseende kunder som har ett säkringsabonnemang om högst 63 ampère och som inte efter särskild överenskommelse timavräknas.

- *systemansvarig myndighet*: den myndighet, Affärsverket svenska kraftnät, i fortsättningen Svenska kraftnät, som har det övergripande ansvaret för att landets produktion och förbrukning av el är i balans.

- *uttagspunkt*: enligt ellagen den punkt där en kund, som har ett avtal med ett elnätsföretag, tar ut el för förbrukning.

1.4 Elhandelsföretaget är enligt personuppgiftslagen (1998:204) ansvarigt för de personuppgifter som behandlas enligt denna punkt.

Personuppgifter som lämnas till elhandelsföretaget kommer att behandlas för att kunna fullgöra ingångna avtal eller skyldigheter som föreligger enligt lag eller annan författning.

Vidare kan personuppgifterna komma att användas för marknadsanalyser, statistik och för att utvärdera och informera om tjänster och produkter. Personuppgifter kan även komma att behandlas för marknadsföringsändamål av såväl elhandelsföretaget som koncernföretag samt dessa företags samarbetspartners.

Kund som motsätter sig att personuppgifterna behandlas för marknadsföringsändamål kan när som helst, för att förhindra sådan behandling, meddela elhandelsföretaget detta.

Personuppgifter kan för angivna ändamål komma att utlämnas till och inhämtas från företag i koncernen samt samarbetspartners. För uppdatering av personuppgifter kan uppgifter även inhämtas från offentliga och privata register.

Kunden har rätt att på begäran kostnadsfritt en gång per år få information om vilka uppgifter som finns registrerade om denne samt för vilka ändamål dessa uppgifter behandlas. Kunden kan även begära rättelse av felaktiga uppgifter om kunden.

Begäran om sådan information eller rättelse ska vara egenhändigt undertecknad och ställas till elhandelsföretaget.

Denna bestämmelse har tillkommit på grund av de krav som personuppgiftslagen (PUL) ställer avseende information vid inhämtande av personuppgifter (vanligtvis vid en ny kundrelation). Kunden behöver visserligen inte informeras om den redan vet vilka uppgifter som finns om denne och hur dessa ska behandlas, men eftersom det råder oklarhet om vilka behandlingar som är självklara är det bäst att alltid lämna en information.

Denna bestämmelse omfattar även hantering av information mellan koncernbolag och deras samarbetspartners och uppdatering via andra register (t.ex SPAR). Den här bestämmelsen är enbart till för att uppfylla kraven enligt PUL. Givetvis måste andra

regler som har betydelse i detta sammanhang, t.ex. marknadsrättsliga regler, iaktas. I kommentaren till motsvarande bestämmelse i NÄT 2012 N (rev) har påpekats att elnätsföretag mot bakgrund av ellagens regler om s.k. unbundling måste hantera kundinformation konkurrensneutralt.

Det är viktigt att varje elhandelsföretag tar ställning till om informationen stämmer överens med den behandling som sker i företaget. Därför är det väsentligt att inventera informationshanteringen inom företaget och i förekommande fall inom koncernen. Det är den personuppgiftsansvarige (elhandelsföretaget) som har ansvaret för och därmed måste ha kontroll över hur personuppgifter behandlas, även om viss hantering sker hos annan.

Enligt PUL har den registrerade rätt att kostnadsfritt en gång per år få information om vilka uppgifter som finns registrerade om denne och varifrån de har inhämtats, ändamålen med behandlingen av uppgifterna samt till vem uppgifterna lämnas ut. En sådan begäran ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad. Den personuppgiftsansvarige är vidare skyldig att på begäran av den registrerade snarast rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som inte har behandlats i enlighet med PUL eller utfärdade föreskrifter. Här finns inte något krav på underskrift. Detta bör dock krävas för att säkerställa att det är den registrerade själv som begärt rättelsen. Beträffande sådant meddelande från kund som anges i fjärde stycket (motsätter sig att personuppgifterna behandlas för marknadsföringsändamål) gäller inte något krav på att meddelandet ska vara skriftligt.

2. Försäljning av el

Försäljningsåtagande

2.1 Elhandelsföretaget åtar sig att sälja el till kunden på följande villkor.

Dessa avtalsvillkor är som framgår av rubriken allmänna och de avses få giltighet i hela landet. Villkoren utgör en väl etablerad branschpraxis och kan få rättsverkan även om kunden inte fått villkoren. Svensk Energi rekommenderar dock att avtalsvillkoren sänds ut till alla kunder.

2.2 Om elhandelsföretaget eller kunden så önskar ska skriftlig anmälan göras eller skriftligt avtal träffas om försäljningen.

Elhandelsföretaget ska i enlighet med författning informera kunden om:

- varje energikällas andel av den genomsnittliga sammansättningen av energikällor som använts för att framställa den el som elhandelsföretaget sålde under närmast föregående kalenderår.
- den inverkan på miljön i form av utsläpp av koldioxid samt den mängd kärnbränsleavfall som framställningen av den försålda elen har orsakat.

I elhandelsföretagets anmälan om elleverans till elnätsföretaget lämnas uppgifter som kontrolleras mot elnätsföretagets kunduppgifter. Om kunden lämnar uppgifterna skriftligt minskar risken för felaktiga uppgifter i anmälan. Ett skriftligt avtal är också viktigt för kravverksamheten.

Bestämmelsen i andra stycket är tänkt som en upplysning. Fullständiga regler om elhandelsföretagets skyldigheter beträffande information om ursprungsmärkning finns i 8 kap. 12 och 13 §§ ellagen samt i Energimarknadsinspektionens föreskrifter (EIFS 2013:6).

2.3 Elhandelsföretaget ansvarar för att balansansvarig finns för kundens uttagpunkt.

Enligt ellagen får elhandelsföretaget bara sälja el i uttagspunkten om det finns en balansansvarig för denna.

Om elhandelsföretaget i något skede inte förmår att se till att det finns balansansvarig ska företaget omgående underrätta kunden och elnätsföretaget om detta.

Elhandelsföretaget är enligt ellagen ansvarigt för att det finns en balansansvarig i varje uttagspunkt och får bara sälja el i uttagspunkten om det finns en balansansvarig för denna.

Förhållandet att det finns ett elhandelsföretag men att en balansansvarig saknas för kundens uttagspunkt kan t.ex. uppstå om den balansansvarige går i konkurs eller om den balansansvarige säger upp avtalet med elhandelsföretaget.

Elhandelsföretaget har enligt villkoren en skyldighet att informera kunden om att balansansvarig saknas. Detta eftersom kunden, om inte elhandelsföretaget får fram någon ny balansansvarig, kommer att bli anvisad ett annat elhandelsföretag. Angående informationsskyldigheten vid en sådan situation, se vidare 8 kap. 4c-g §§ ellagen.

2.4 Elhandelsföretaget ska anmäla till elnätsföretaget att det ska börja sälja el i kundens uttagspunkt samt uppge vem som åtagit sig balansansvaret för denna. För att försäljningen ska kunna påbörjas den dag elhandelsföretaget och kunden kommit överens om ska anmälan ske senast 14 dagar innan försäljningen påbörjas.

Elhandelsföretagets skyldighet enligt denna bestämmelse följer av 8 kap. 6 § ellagen och Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om mätning, beräkning och rapportering av överförd el, EIFS 2011:3 (mätföreskrifterna).

Ett elhandelsföretag får överta elleveransen till en kund 14 dagar efter en anmälan om byte till berört elnätsföretag. Något krav att elhandelsföretaget ska anmäla övertagandet inom viss tid efter avtalet med kunden finns inte.

Om elhandelsföretaget inte anmäler i rätt tid eller om anmälan är ofullständig försenas bytet. Det kan innebära att elhandelsföretaget blir ersättningsskyldigt enligt 2.9.

Vid påbörjande av elleverans (inflyttning, nyanslutning och återinkoppling) ska anmälan göras omedelbart, dock senast den dag då elleverans ska påbörjas.

Kundens åtaganden

2.5 Kunden är skyldig att inneha för överföringen av el erforderligt avtal med elnätsföretaget.

Enligt ellagen får ett elhandelsföretag ingå avtal om leverans av el i en viss uttagspunkt endast med den elanvändare som enligt avtal med elnätsföretaget har rätt att ta ut el i den uttagspunkten. Detta innebär att om det t.ex. finns två parter knutna till samma uttagspunkt så kan inte den ene ha elnätsavtalet och den andre elhandelsavtalet. För att uppfylla kraven enligt ellagen åläggs kunden att ha avtal med elnätsföretaget om anslutning till elnätet och överföring av el.

2.6 Om inte annat särskilt framgår av dessa villkor ska kunden betala för all el som förbrukats i uttagspunkten. Betalningsskyldigheten omfattar även el som kunden inte kunnat tillgodogöra sig på grund av fel i sin anläggning, eller av annan orsak som inte beror på elnätsföretaget eller elhandelsföretaget.

Betalningsskyldigheten omfattar all el som tagits ut i kundens uttagspunkt, således även el som avletts genom olovlig kraftavledning. Uttrycket "annan orsak" avser t.ex. situationen då någon annan olovligen avlett el från kundens anläggning.

Hinder mot avtalets fullgörande

- 2.7 Part är inte skyldig att fullgöra avtalet om fullgörandet väsentligt försvåras till följd av hinder som denne inte råder över. Som hinder räknas krig, myndighetsbeslut, omfattande driftstörningar, störningar i allmänna transportväsendet eller annat av part ej vållat förhållande som väsentligt inverkar på avtalets fullgörande och som part inte kunnat förutse och vars menliga inverkan part inte rimligen kunnat undanröja.**

Bestämmelsen innehåller en ömsesidig friskrivning från åtaganden enligt avtalet vid s.k. force majeure. Hindret ska ha inverkat väsentligt på avtalet, inte kunnat förutses och inte rimligen kunnat undanröjas. Som myndighetsbeslut kan nämnas Svenska kraftnäts möjlighet att beordra bortkoppling vid effektbrist.

Friskrivningen gäller endast så länge som hindret varar. Part som vill åberopa force majeure ska informera motparten om detta.

Ersättning för skada m.m.

- 2.8 Om en kund påtalar att ett byte av elhandelsföretag inte genomförts på rätt sätt eller i rätt tid svarar det elhandelsföretag som anmält bytet för att frågan, efter samråd med kundens elnätstföretag, utreds. Elhandelsföretaget ska även lämna besked till kunden om vad som orsakat felaktigheten. Besked ska, om inte särskilda skäl föreligger, lämnas till kunden inom en månad från det att kunden tagit kontakt med elhandelsföretaget.**

Syftet med bestämmelsen är att kunden endast behöver ha en part att vända sig till samt att kunden ska få svar inom en begränsad tid.

Detta innebär att, oavsett vem som orsakat fel vid byte av elhandelsföretag, det alltid är den part som kunden först anmäler felet till som ska se till att ärendet utreds. Mot bakgrund av att detta avtal berör näringsidkarförhållanden har utredningstiden satts längre än för konsumentärenden.

Motsvarande bestämmelse finns även i NÅT 2012 N (rev).

- 2.9 Om elhandelsföretaget inte fullgjort sina skyldigheter i samband med övertagande eller påbörjande av elleverans och detta beror på omständigheter som ligger inom elhandelsföretagets kontroll har kunden rätt till ersättning av elhandelsföretaget för den skada som därvid uppstår.**

Om kunden gjort sannolikt att denne drabbats av skada men skadebeloppet inte uppgår till 300 kronor per uttagspunkt och skadetillfälle ska kunden ändå erhålla ersättning med 300 kronor. För att få ersättning med högre belopp måste kunden styrka skadan och dess storlek.

Om elhandelsföretaget inte, i rätt tid eller på rätt sätt, anmält till elnätstföretaget att elhandelsföretaget ska börja leverera el i en uttagspunkt eller vem som åtagit sig balansansvaret för denna är elhandelsföretaget ersättningskyldigt för den skada som kunden har lidit.

Kunden måste för att få ersättning göra sannolikt att den drabbats av skada, t.ex. genom att kunden fått vänta med bytet av elhandelsföretag och därigenom tvingats att betala ett högre elpris till det tidigare elhandelsföretaget.

Av utredningsmässiga skäl behöver kunden inte styrka ersättningsbeloppets storlek om detta understiger 300 kronor. Så snart kunden gjort sannolikt att denne drabbats av en

skada är kunden således alltid berättigad till minst 300 kronor i ersättning. Om kunden anser sig berättigad till högre ersättning måste denne dels visa skadan, dels styrka skadans storlek.

2.10 Kunden har rätt till ersättning av elhandelsföretaget för skada endast om skadan förorsakats av vårdslöshet från elhandelsföretagets sida.

Bestämmelsen beskriver de förutsättningar som gäller för att ersättning ska utges, bl.a. att elhandelsföretaget varit vårdslöst eller försunligt. Det är kunden som ska visa att skadan uppkommit genom elhandelsföretagets vårdslöshet eller försummelse.

2.11 Rätten till ersättning omfattar inte ren förmögenhetsskada och inte heller följdskada vid person- eller sakskada.

Med ren förmögenhetsskada avses sådan ekonomisk skada som uppkommer utan samband med person- eller sakskada. Exempel härpå är inkomstförlust vid stillestånd i produktion.

Med följdskada vid personskada avses t.ex. förlorad arbetsinkomst på grund av sjukskrivning.

Med följdskada vid sakskada avses t.ex. produktionsförlust på grund av maskinskada i en fabrik.

2.12 Den skadelidande parten ska vidta skäligen åtgärder för att begränsa sin skada. Försummar parten det kan ersättningen reduceras i motsvarande mån.

Om den skadelidande har haft möjlighet att begränsa sin skada men inte vidtagit skäligen åtgärder för att göra detta så kan den ersättning den skadelidande erhåller reduceras. Reduceringen ska stå i proportion till försummelsen.

3. Mätning, insamling och rapportering av mätvärden samt fakturering

Mätning

3.1 Kundens förbrukning registreras av elnätsföretagets mätare eller av mätare som elnätsföretaget godkänt. Bestämmelser om mätning finns i författning samt i kundens avtal med elnätsföretaget.

Genom bestämmelsen görs kunden medveten om att det är elnätsföretaget som har hand om mätningen.

Insamling och rapportering av mätvärden samt fakturering

3.2 Insamling och rapportering av mätvärden ska ske i enlighet med författning eller på det sätt som parterna träffat särskild överenskommelse om.

I förordningen om mätning, beräkning och rapportering av överförd el, mätförordningen (1999:716) samt mätföreskrifterna detaljregleras elnätsföretagets skyldigheter att sända rapporter m.m.

3.3 Fakturering ska avse uppmätt mängd överförd el och ska ske åtminstone varje kvartal.

Om insamlade mätvärden saknas eller är felaktiga och detta beror på omständigheter som ligger utanför elhandelsföretagets kontroll och vars följder företaget inte heller skäligen kan undvika eller övervinna får dock faktureringen ske preliminärt och baseras på uppskattad mängd överförd el. Den uppskattade

mängden överförd el ska då fastställas med ledning av kundens tidigare kända förbrukning samt övriga omständigheter som t.ex. av kunden uppgivna förändringar som kan antas påverka mängden överförd el.

Vid avstämning av fakturering som har grundats på uppskattade mätvärden ska avstämningen efter insamling av mätvärden ske med hänsyn tagen till de olika priser som har tillämpats för den tid avstämningen omfattar. Om inte särskilda skäl för annan beräkningsgrund föreligger ska uppskattningen därvid utföras som om kundens förbrukning följt kundkategorins normala förbrukningsmönster.

Om inte särskilda skäl föreligger ska slutfakturan grundas på insamlade mätvärden.

Första stycket har motsvarande innebörd som ellagen 8 kap. 15 §. Bestämmelsen innebär en begränsning i hur ett elhandelsföretag kan debitera sina kunder. Det är dock i dagsläget osäkert om lydelsen i 8 kap. 15 § ellagen innebär ett förbud mot fasta priskomponenter i elhandelsavtal. Däremot står det klart att bestämmelsen innebär att elhandelsföretaget inte kan förskottsdebitera kunderna.

Av ellagen 8 kap. 14 § följer att ett elhandelsföretag inte får debitera någon avgift för att tillhandahålla fakturor och underlag om energianvändningen. Både fakturor i elektronisk form och i pappersform omfattas av förbudet mot avgifter. Det är ordinarie fakturor som omfattas av förbudet. Elhandelsföretag får fortfarande debitera avgifter för kravbrev och andra åtgärder för att förmå en gäldenär att betala en skuld, i enlighet med lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Andra stycket anger att fakturering får ske preliminärt om mätvärden saknas eller är felaktiga och detta beror på omständigheter som ligger utanför elhandelsföretagets kontrollansvar. För att sådana omständigheter ska anses ligga utanför elhandelsföretagets kontrollansvar krävs att två förutsättningar är uppfyllda. För det första ska de omständigheter som orsakat att mätvärdet saknas eller är felaktigt ligga utanför elhandelsföretagets kontroll. För det andra ska elhandelsföretaget inte skäligen kunna undvika eller övervinna dessa omständigheters följder. För att elhandelsföretaget ska ha rätt att fakturera preliminärt måste båda förutsättningarna vara uppfyllda. Elhandelsföretaget har bevisbördan för att så är fallet.

Med begreppet "utanför elhandelsföretagets kontroll" avses att elhandelsföretaget typiskt sett inte kunnat påverka de omständigheter som orsakat att mätvärdet saknas eller är felaktigt. Uteblivet eller felaktigt mätvärde ligger i normalfallet utanför elhandelsföretagets kontroll eftersom det är elnätsföretagets ansvar att insamla och rapportera mätvärden.

Uttrycket "skäligen kan undvika eller övervinna" innebär att elhandelsföretaget ska undersöka om det finns alternativa möjligheter att inhämta korrekta mätvärden, exempelvis genom att efterfråga ett saknat mätvärde hos berört elnätsföretag. Elhandelsföretaget har även möjlighet att vända sig till kunden för att be om en avläsning eller att självt utföra en mätaravläsning (se punkt 3.4). Om sådana möjligheter är ekonomiskt rimliga ska dessa användas av elhandelsföretaget. Om elhandelsföretaget inte gör detta, föreligger inte grund för att fakturera preliminärt enligt andra stycket.

Ju längre tid preliminär fakturering tillämpas desto viktigare är det att elhandelsföretaget efterforskar skälet till att mätvärdena inte rapporteras. Det är viktigt att elhandelsföretaget tar fram en rutin för hur hanteringen ska gå till när ett mätvärde inte kommer in.

Bestämmelsen innebär inte ett förbud mot att fakturera preliminärt om ovanstående omständigheter inte kan åberopas av elhandelsföretaget. Det är alltid bättre att fakturera preliminärt än att avstå från att fakturera.

Av bestämmelsen framgår vidare att faktureringen i dessa fall ska baseras på uppskattad mängd överförd el. Denna uppskattning ska skiljas från de fall elnätsföretagen beräknar saknade mätvärden. I detta fall är det istället fråga om att uppskatta underlaget för faktureringen. Hur uppskattningen ska gå till framgår av bestämmelsen. Bestämmelsen motsvarar även innehållet i 8 kap. 15 § andra stycket ellagen.

Tredje stycket reglerar hur en differens mellan preliminär fakturering och slutlig fakturering ska prissättas. Priserna kan ha varierat under den avstämnda perioden. Vid avstämning är det därför viktigt att skillnaden mellan preliminärt fakturerad och slutligt fakturerad förbrukning återspeglar kundens förbrukningsmönster under perioden så att de olika priser (inklusive alla skatter och avgifter) som kan ha varit under perioden beaktas i detta sammanhang. Det är således inte tillåtet att för hela perioden tillämpa de priser och avgifter som gäller när avstämningsfaktura skapas om kundens pris eller andra avgifter har varierat under perioden.

Kundens förbrukningsmönster ska, om inte särskilda skäl för annan beräkningsgrund föreligger, bygga på kundkategorins normala förbrukningsmönster. Särskilda skäl kan vara att mätvärden i ett senare skede har kunnat samlas in.

Sista stycket innebär att slutfakturering ska ske på insamlade mätvärden om inte särskilda skäl föreligger. Med särskilda skäl avses exempelvis att mätvärden inte varit tillgängliga på grund av fel i mät- eller insamlingsutrustningen. Inte heller i dessa fall bör dock elhandelsföretaget förhålla sig passivt utan vidta rimliga åtgärder för att efterforska saknade mätvärden.

3.4 Efter samråd med kunden ska elhandelsföretaget lämna tillträde till för kunden tillgänglig mätanordning.

I bestämmelsen föreskrivs att elhandelsföretaget efter samråd med kunden ska lämna tillträde till för kunden tillgänglig mätanordning. Tillträdet kan ske antingen gemensamt med elnätsföretaget eller av elhandelsföretaget ensamt. Se även kommentaren till 3.3 andra stycket.

3.5 Fungerar inte mätanordningen eller har denna registrerat annan förbrukning än den verkliga eller har fel skett vid insamling av mätvärden, uppskattar elnätsföretaget efter samråd med kunden och elhandelsföretaget den mängd el som överförs. Uppskattningen ska ligga till grund för elhandelsföretagets fakturering.

Sådan uppskattning får inte ske för längre tid tillbaka än tre år från det att felet blev känt av båda parter. Har part uppenbarligen känt till omständighet enligt första stycket utan att underrätta den andra parten om detta får uppskattning ske för längre tid.

Har förbrukningen uppskattats enligt denna punkt ska elhandelsföretaget meddela detta senast i samband med faktureringen.

Eftersom både elnätsföretaget och elhandelsföretaget är beroende av att uppskattningen blir så rättvisande som möjligt är det viktigt att samråd sker även mellan dessa parter.

Justering av mängden överförd el, som ligger till grund för faktureringen, sker enligt huvudregeln inte för längre tid tillbaka än 3 år. Är det tydligt att part känt till felet längre tid utan att underrätta andra parten om det, får uppskattning ske för längre tid, dock högst 10 år motsvarande den allmänna preskriptionstiden.

Om kunden har fakturerats för mindre mängd el än vad som förbrukats kan rätten att kräva tilläggsbetalning för icke fakturerad mängd el enligt allmänna rättsliga principer i

vissa fall ha gått förlorad trots att preskription inte inträtt. Så kan vara fallet om kunden inte insett att faktureringen varit felaktig och detta pågått under lång tid.

Av sista stycket framgår att kunden ska meddelas senast vid faktureringen om felet lett till att uppskattning gjorts.

- 3.6 Uppskattad förbrukning enligt punkten 3.5 ska fastställas med ledning av kundens tidigare kända förbrukning i uttagspunkten samt övriga omständigheter som kan ha påverkat förbrukningen.**

Beträffande betydelsen av begreppet uppskattning, se kommentar till 3.3 andra stycket. Övriga omständigheter som ska beaktas kan t.ex. vara kundens upplysning om ändrad elanvändning.

- 3.7 Har den uppskattade förbrukningen i något av ovanstående fall baserats på oriktiga antaganden, ska reglering av det felaktigt fakturerade beloppet ske. Regleringen ska normalt ske vid påföljande faktureringsstillfälle.**

Denna bestämmelse medger att reglering av felaktigt fakturerat belopp sker vid nästa faktureringsstillfälle oavsett beloppets storlek.

4. Betalning och säkerhet

- 4.1 Kundens betalning ska vara elhandelsföretaget tillhanda senast på den i elhandelsföretagets faktura angivna förfallodagen, vilken infaller tidigast 15 dagar efter det att elhandelsföretaget avsänt fakturan, om inte annat skriftligen avtalats.**

Vid betalning via plus- eller bankgiro är beloppet elhandelsföretaget tillhanda när det har bokförts på dettas konto.

För att kunden verkligen ska få den angivna betalningstiden är det viktigt att fakturan skickas i omedelbar anslutning till att den framställs och med nyttjande av sådan postgång att försändelsen i normalfallet når kunden inom en till tre vardagar. Även vid e-faktura är dagen för avsändandet avgörande för tidsfristen.

- 4.2 Sker inte betalning i rätt tid har elhandelsföretaget, om inte annat skriftligen avtalats, rätt att av kunden, förutom fakturabeloppet, fordra ränta enligt räntelagen (1975:635) från den i fakturan angivna förfallodagen och ersättning för de kostnader som är förenade med dröjsmålet. Hit räknas även kostnader för skriftlig betalningspåminnelse samt kostnader för verkställighet av betalnings- eller annan förpliktelse.**

Bestämmelserna är utformade så att full avtalsfrihet ska råda mellan parterna. Detta är nödvändigt med hänsyn till att försäljnings- och betalningsvillkor m.m. kan vara konkurrensmedel på den fria elmarknaden.

Dröjsmålsränta ska betalas från förfallodagen till dess betalning sker. Enligt räntelagen är dröjsmålsräntan för närvarande åtta procentenheter utöver gällande referensränta. Referensräntan fastställs av Riksbanken två gånger per år, att gälla för det kommande kalenderhalvåret. Med kostnader för verkställighet avses t.ex. ansökningsavgifter och kostnader hos kronofogdemyndighet och domstol.

- 4.3 Om elhandelsföretaget har skäligen anledning att befara att kunden inte kommer att fullgöra sina betalningsförpliktelser har elhandelsföretaget rätt att begära godtagbar säkerhet för fortsatt försäljning.**

Om elhandelsföretaget enligt första stycket har rätt att begära säkerhet har elhandelsföretaget också rätt att kräva månadsfakturering.

Säkerhet får inte omfatta större belopp än vad som motsvarar sex månaders beräknade avgifter för leveransen.

Har kunden i ett års tid från det att säkerhet ställdes i rätt tid fullgjort sina betalningsförpliktelser ska den ställda säkerheten återlämnas.

Om kunden har ställt säkerhet enligt denna punkt ska deponerade medel placeras på räntebärande konto, skiljt från elhandelsföretagets egna tillgångar.

Kravet att elhandelsföretaget ska ha "skälig anledning" att befara att kunden inte kommer att fullgöra sina betalningsförpliktelser innebär att det måste föreligga något objektivt konstaterat förhållande hos kunden som ger grund för elhandelsföretaget att anta att förlustrisken är större än normalt och därför anledning för elhandelsföretaget att gardera sig mot detta. Upprepade förseningar med betalning av fakturan kan liksom betalningsanmärkningarna vara skäl att fordra säkerhet.

Andra stycket innebär att oavsett om parterna har avtalat om längre faktureringsintervall så har elhandelsföretaget rätt att införa månadsfakturerings. Denna rätt föreligger dock endast så länge elhandelsföretaget har rätt att begära säkerhet enligt första stycket. Detta innebär också att om förutsättningarna enligt första stycket upphör efter en tid, upphör även möjligheten att påtvinga kunden månadsfaktura.

Godtagbar säkerhet kan vara t.ex. deposition, borgen eller bankgaranti. Förskottsbetalning får däremot inte förekomma, se 3.3 första stycket. Ofta blandas förskott och säkerhet ihop. Dessa företeelser är inte samma sak. Ett förskott skulle innebära betalning för ännu inte levererad el, medan säkerhet är något man vid utebliven betalning från kunden kan ta i anspråk för redan levererad el. En säkerhet kan ligga och "vila" länge innan den tas i bruk på grund av att kunden inte betalar.

Säkerhet får inte begäras för större belopp än vad som motsvarar sex månaders beräknad avgift. Det ska framhållas att storleken på säkerheten ska spegla den ekonomiska risk som föreligger enligt elhandelsföretagets bedömning. Det innebär att beloppet kan motsvara en kortare tid än den angivna. Observera att beräkningen ska baseras på den aktuella kundens förväntade förbrukning. I den beräknade avgiften ingår också ersättning för t.ex. skatter.

När kunden under ett års tid har visat att denne sköter sina betalningar har elhandelsföretaget inte längre rätt att behålla säkerheten eller kravet på månadsfakturerings.

Vägrar kunden att ställa säkerhet kan elhandelsföretaget häva avtalet eller begära att kunden frångörs från nätet under förutsättning att försummelsen inte är ringa, se närmare under 5.2 och 5.5.

Ett problem kan uppstå om kunden vägrar att ställa säkerhet med motivering att elhandelsföretaget inte haft skälig anledning att begära detta. Om det inte är uppenbart för elhandelsföretaget att kundens invändning saknar fog eller om elhandelsföretaget känner osäkerhet beträffande sin egen ståndpunkt bör frångörelsen på denna grund inte komma i fråga förrän tvisten avgjorts, t.ex. genom ett domstolsutslag.

Sista stycket avser de fall där kund ställt säkerhet genom att inbetala ett belopp till elhandelsföretaget. Detta belopp är kundens egendom och ska därför finnas på ett konto skiljt från elhandelsföretagets tillgångar. Det inbetalda beloppet får inte disponeras av elhandelsföretaget i annat fall än när kunden uteblivit med betalningen. Kontot ska till sin typ vara räntebärande. Det finns dock inga krav på räntenivån. Räntan är kundens egendom och avsikten är att kunden ska få samma räntesats som elhandelsföretaget får

på kontot. Elhandelsföretaget bör upprätta ett depositionsavtal med kunden som reglerar frågor om hur säkerheten och räntan ska hanteras.

5. Avtalsbrott

- 5.1 Försummar kund att betala förfallna avgifter eller ställa säkerhet och är försummelsen inte ringa, har elhandelsföretaget rätt att avbryta leveransen till kunden. Elhandelsföretaget har även rätt att avbryta leveransen om kunden gör sig skyldig till annan väsentlig försummelse enligt dessa villkor och vad som i övrigt avtalats.**

Bestämmelsen kommenteras under 5.2.

- 5.2 Innan elhandelsföretaget vidtar åtgärder med stöd av bestämmelserna i punkten 5.1 ska kunden beredas tillfälle att vidta rättelse.**

Avser försummelsen betalning ska kunden ges skälig tid, minst 15 dagar räknat från anmaning, att betala innan frånkoppling får ske.

Avbrytande av elleverans får inte vara ett led i inkassoverksamhet utan är ett redskap för att begränsa växande krediter och på sikt ohållbart växande skuldbörda för kunden.

Möjligheten att avbryta elleveransen på grund av kundens avtalsbrott, omfattar endast anläggningar som leverans sker till enligt avtalet.

Vad som är försummelse av ringa betydelse får avgöras från fall till fall. Avbrytande av elleverans får dock inte användas vid rena bagatellfrågor som t.ex. om betalningsförsummelsen avser ett litet belopp. Avtalsbrott i andra fall kan också leda till frånkoppling men ska då vara väsentligt.

Anmaning kan ske genom brev med vanlig post. Anmaningen ska innehålla uppgift om att utebliven betalning medför att kunden blir frånkopplad och när detta tidigast kommer att ske.

- 5.3 Leveransen avbryts genom att elnätsföretaget på elhandelsföretagets begäran frånkopplar kundens anläggning från nätet.**

Observera att frånkopplingen inte innebär att avtalsförhållandet upphör.

Notera att elleveransen även kan avbrytas genom att elhandelsföretaget häver avtalet, se vidare 5.5.

- 5.4 Frånkoppling får inte ske för fordran till den del den är föremål för tvist.**

En fordran anses vara tvistig först när kunden framställer en invändning i sak som kan sägas ha rättslig relevans. Är fordringen endast delvis tvistig kan den del av fordringen som inte är tvistig, om övriga förutsättningar är uppfyllda, föranleda att elöverföringen avbryts.

- 5.5 När elhandelsföretaget har rätt att avbryta elleveransen enligt punkterna 5.1-5.2 har företaget också rätt att häva avtalet. Häver elhandelsföretaget avtalet ska det underrätta elnätsföretaget omedelbart.**

Om en part har gjort sig skyldig till ett väsentligt avtalsbrott har motparten i avtalsrättsliga sammanhang normalt rätt att häva avtalet. Med hävning avses att avtalsrelationen omedelbart upphör. De eventuella kvarstående oreglerade frågorna mellan parterna ska regleras i omedelbar anslutning till hävningen. Meddelandet till motparten om hävningen bör, ur ett bevisperspektiv, vara skriftligt.

När det gäller näringsidkare finns ingen särskild reglering avseende processen för att avbryta elleveransen till sådan kund, utan detta regleras i 5.1 och 5.2 i dessa villkor. När nämnda villkor uppfyllts kan elhandelsföretaget välja att häva avtalet alternativt att kvarstå i avtalsförhållandet och begära fränkoppling. Så länge elhandelsföretaget avstår från att häva avtalet och inte heller begär fränkoppling kvarstår dennes leveransskyldighet enligt ellagen. För det fall elhandelsföretaget fullföljer och begär fränkoppling upphör däremot leveransskyldigheten men själva avtalsförhållandet består.

Detta innebär i sin tur att när grunden för fränkoppling inte längre föreligger återinträder leveransskyldigheten. Om elhandelsföretaget beslutar sig för att häva avtalet bör detta ske omedelbart. Hävningen innebär att avtalsförhållandet upphör och därmed upphör även rätten att begära fränkoppling. I samband härmed bör kunden upplysas om att hävningen innebär att avtalsförhållandet upphör och att detta gäller även om kunden betalar för den tidigare erhållna elleveransen. Om elhandelsföretaget häver avtalet ska detta omedelbart underrätta elnätsföretaget om hävningen. Elnätsföretaget kommer då att anvisa kunden ett nytt elhandelsföretag.

5.6 Om elhandelsföretaget försummar sina skyldigheter och försummelsen innebär ett väsentligt avtalsbrott har kunden rätt att häva avtalet. Innan hävning får ske ska elhandelsföretaget dock beredas tillfälle att inom skälig tid vidta rättelse.

Häver kunden avtalet ska elhandelsföretaget omedelbart underrätta elnätsföretaget om detta.

På motsvarande sätt som elhandelsföretaget har getts en rätt att häva avtalet med kunden när denna gjort sig skyldig till ett väsentligt avtalsbrott har kunden i denna bestämmelse fått rätt att häva avtalet.

Kundens hävning innebär att avtalsrelationen upphör. Vad som utgör ett väsentligt avtalsbrott får ytterst avgöras av domstol. Anser elhandelsföretaget att det inte föreligger grund för hävning har detta möjlighet att driva frågan i domstol. Fastställs det då att det inte förelegat grund för hävning har elhandelsföretaget rätt till ersättning enligt punkt 5.7 nedan.

Den tid som elhandelsföretaget ska medges för rättelse varierar beroende på hur komplicerad och tidskrävande rättelsen är för elhandelsföretaget. Den ska dock vara så lång att elhandelsföretaget får en reell möjlighet att åtgärda felet.

5.7 Om kunden ingått ett tidsbestämt avtal och i förtid bryter detta genom att ingå ett nytt avtal med ett annat elhandelsföretag ska kunden ersätta det tidigare elhandelsföretaget. Denna ersättning får motsvara högst vad företaget kan visa sig förlora under avtalets återstående löptid.

Ellagstiftningen innebär att när ett elhandelsföretag anmäler ett byte av elhandelsföretag till elnätsföretaget kommer bytet att ske oavsett om kunden har ett tidsbestämt avtal som inte löpt ut med ett annat elhandelsföretag. Detta innebär att kunden genom bytet av elhandelsföretag begår ett avtalsbrott och att det tidigare elhandelsföretaget är berättigat till ersättning för t.ex. utebliven förtjänst och administrativa kostnader. Ersättningen är begränsad till högst det belopp elhandelsföretaget förlorar p.g.a. kundens avtalsbrott. Detta hindrar dock inte att elhandelsföretaget tillämpar förutbestämda schabloner vid beräkningar så länge som dessa är skäliga och inte överstiger vad elhandelsföretaget typiskt sett kan visa att man förlorar p.g.a. kundens avtalsbrott jämte elhandelsföretagets administrativa kostnader. Principerna för hur detta närmare ska beräknas bör regleras i avtalet med kunden.

Dessa ersättningsregler gäller även om kunden bryter avtalet innan elleveransen påbörjas.

Ett specialfall är följande. Om kunden tecknat avtal med två elhandelsföretag och avtalen ska börja gälla vid samma tidpunkt kommer det elhandelsföretag som senast gör anmälan till elnätsföretaget att få ett felmeddelande från detta eftersom det redan processas en anmälan till samma tidpunkt. Även i ett sådant fall kan kunden rent civilrättsligt bli skadeståndsskyldig gentemot den som inte får leverera.

6. Leveransskyldighet, giltighet, ändringar och tillägg

6.1 Om inte annat avtalats upphör avtalet senast 14 dagar efter skriftlig uppsägning.

För elhandelsföretaget gäller leveransskyldighet i kundens uttagspunkt enligt ellagen. Leveransskyldigheten upphör om kunden slutar att ta ut el i uttagspunkten, om något annat elhandelsföretag börjar leverera el till kunden i uttagspunkten eller om kunden gör sig skyldig till sådant avtalsbrott som ger elhandelsföretaget rätt att begära att elleveransen avbryts med stöd av bestämmelserna i ellagen.

För det fall elhandelsföretaget och kunden ingått ett tidsbestämt avtal om leverans av el ska elhandelsföretaget tidigast 90 dagar och senast 60 dagar före det att avtalet löper ut informera kunden om tidpunkten för avtalets upphörande och konsekvenserna därav.

Uppsägningstiden har anpassats efter de rutiner som tillämpas i branschen. Notera dock att reglerna om leveransskyldighet kan innebära att elhandelsföretaget kvarstår som leverantör även för viss tid efter det att avtalet sagts upp.

Det är inte ovanligt att elhandelsföretaget accepterar en uppsägning som sker på annat sätt än skriftligen, t.ex. genom e-post eller telefax. Råder tveksamhet om huruvida uppsägningen är korrekt och gjorts av behörig eller rätt person har dock elhandelsföretaget alltid en möjlighet att begära att den bekräftas genom en skriftlig, av behörig firmatecknare egenhändigt undertecknad handling.

I 8 kap. 5 § ellagen anges att ett elhandelsföretag är skyldigt att fortsätta elleveransen till dess att någon av de förutsättningar som anges i tredje stycket är uppfyllda. Leveransskyldigheten gäller även om avtalstiden gått ut och kunden inte skaffat något annat elhandelsföretag. Givetvis gäller inte villkoren i det utgångna avtalet utan elhandelsföretaget kan tillämpa andra villkor, så länge dessa inte är oskäligen.

Fjärde stycket motsvarar ellagens krav på information om när ett avtal om elleverans upphör och konsekvenserna därav. Ett av syftena med bestämmelsen är att så långt som möjligt minska risken att en kund tecknar avtal med ett nytt elhandelsföretag innan ett äldre tidsbundet avtal gått ut. Tidsramarna är satta så att kunden ska få en faktisk möjlighet att dels undersöka marknaden, dels teckna ett nytt avtal. Av informationen ska också framgå konsekvenserna av avtalets upphörande. Informationen kan lämnas i t.ex. fakturan.

6.2 Om inte annat avtalats får elhandelsföretaget ändra sina priser. Vid sådan prisändring ska elhandelsföretaget underrätta kunden om ändringarna. Sådan underrättelse ska ske minst 15 dagar före ikraftträdandet, antingen genom ett särskilt meddelande till kunden eller genom annonsering i dagspressen och information på elhandelsföretagets webbplats. Med dagspress avses den dagstidning som har störst spridning i den kommun där leveransen sker.

Av efterföljande faktura ska framgå när prisändring skett samt dennas storlek.

Bestämmelsen är bara tillämplig om elhandelsföretaget och kunden inte särskilt reglerat vad som ska gälla i prishänseende under avtalstiden och anger minimikrav för informationen och är därför främst riktad mot de s.k. anvisningskunderna. Avisering om förestående prisändring bör ske i god tid före ikraftträdande och senast 15 dagar före

ändringen. Om möjligt kan detta ske genom att informationen lämnas på eller bifogas till fakturan. I annat fall måste avisering ske både i dagspress och på elhandelsföretagets webbplats minst 15 dagar före ikraftträdandet. Syftet med användningen av uttrycket dagspress är att finna den eller de dagliga tidningar som har störst spridning där kunderna finns. Är det inte uppenbart vilken tidning som har störst spridning kan uppgifter om detta inhämtas från TS – Tidningsstatistik AB (TS-upplaga). Finns det två ungefär lika stora tidningar är det lämpligt att annonsering sker i båda. Tiden för prisändringen och prisändringens storlek ska tydligt framgå av nästa faktura. Av fakturan ska kunden kunna utläsa när prisändringen trädde i kraft samt på vilket sätt priset förändrats. Det är därmed tillräckligt att de olika priserna anges, t.ex. det gamla respektive det nya priset. Någon skillnad i totalt belopp behöver inte framgå.

Det kan i vissa fall uppkomma tolkningsproblem om prisändringen är aviseringspliktig eller inte. Som exempel kan nämnas de elhandelsprodukter som på olika sätt bygger på prissättningen på Nord Pool eller Nasdaq Commodities. Har avtal träffats om att priset bestäms löpande framåt efter prisutvecklingen, t.ex. spot eller termin, torde avisering inte krävas vid varje förändring av priset. Beträffande eventuellt tillägg eller påslag på priset omfattas dock ändringar av detta av aviseringsplikten. Bestäms å andra sidan priset för en viss period till en viss fixerad nivå, som helt eller delvis kan bygga på utvecklingen på Nord Pool eller Nasdaq Commodities, förhåller det sig sannolikt så att kommande förändringar av det av elhandelsföretaget bestämda priset måste aviseras. Det förtjänar dock att upprepas att bestämmelsen om avisering av prisändringar enbart ska tillämpas om inget annat har avtalats mellan parterna.

Det ska noteras att bestämmelsen i andra stycket är tillämplig även vid prisjusteringar som föranleds av ändringar av skatter och andra statliga avgifter.

6.3 Vid prisändring tillämpas det nya priset med utgångspunkt antingen från insamlat mätvärde, om insamlingen sker inom skälig tid från ändringstidpunkten, eller från en på skälig grund uppskattad mätarställning.

Det nya priset tillämpas med utgångspunkt från insamlat mätvärde om insamling skett inom en vecka före eller efter ändringstidpunkten. Sker i stället uppskattning enligt skälig grund bör hänsyn tas till bl.a. säsongvariation/förbrukningsmönster.